

A kutatók és a városi közösség szolgálatában

„Az egyetlen dolog, amit biztosan tudnod kell, az a könyvtár helye.” (Albert Einstein)

Köszeg belvárosának szívében, a Jurisics téren található a város egyik emblematikus épülete, a Sgraffitós-ház. Az épület homlokzatának felújítását 2018 tavaszán fejezték be a KRAFT-program keretében. Ez az épület ad otthont a Társadalom- és Európa Tanulmányok Intézete Alapítvány (ISES) valamint a Felsőbbfokú Tanulmányok Intézete (FTI) Könyvtárának közel 15 éve. Létrehozása és a törzsállomány kialakítása magyar és európai projektek (többek között a Norvég Alap) keretében valósult meg, bővítése pedig Magyarország Kormányának támogatásával folyamatosan történik.

Bemutakozás

A könyvtár számos információforráshoz biztosít hozzáférést a használók kutatási, tanulási és művelődési igényeinek kielégítésére. Teljes állományában csaknem 15000 kötet található, amelyek leginkább angol, kisebb részben német és magyar nyelven állnak az olvasók rendelkezésére, főként a társadalom- és a természettudományok területéről. Az elmúlt évek folyamán könyvtárunk természettudományi, pedagógiai művekkel és művészeti albumokkal is gazdagodott. Szótárak, enciklopédiák, lexikonon segítik a naprakész tájékozódást, emellett klasszikus és szórakoztató irodalmi alkotások is megtalálhatók az állományban. Ezen kívül nyomtatott és elektronikus folyóiratokkal (mint pl. The Atlantic, Foreign Affairs, Balkan Insight), előfizetett hazai és nemzetközi adatbázisokkal (pl. CEEOL, JSTOR, ProQuest Academic Complete, STATISTA) is állunk használóink rendelkezésére.

A könyvtár fő állománya jelenleg két részre bontható: az egyik az ISES Alapítvány által beszerzett majd' 2600 kötetes állomány, mely kereshető a könyvtár OPAC-jában, valamint az FTI által az elmúlt 9 évben vásárolt kb. 3200 kötetet számlá-

ló állományrész. Ez utóbbi jelenleg is folyamatos feldolgozás alatt van, melyet a Szikla integrált könyvtári rendszerrel végzünk. A könyvek rendszerezésére az Eurovoc többnyelvű tezausz szolgál, amely mindazokat a területeket lefedi, amelyekkel az Európai Unió intézményei foglalkoznak. A tezausz hatékony segítséget kínál az európai intézmények és használók számára a dokumentumok tartalmi feltáráshoz. Ez a kb. 5600 kötet teszi ki az FTI Könyvtárának fő állományát, melynek bő 90%-a angol nyelvű.

Ehhez csatlakoznak be a könyvtárban megtalálható különböző különgyűjtemények, melyek tovább színesítik tudományos palettánkat és egy bizonyos fokú könyvmuzeális arculatot is adnak a könyvtárnak. Ezek mindegyike külön érkezett a könyvtárba, így minden esetben újra kellett tervezni az állományok elhelyezését. Az alább felsorolt gyűjtemények közül a csillaggal (*) megjelöltek csak helyben használhatók:

Borsody István (újságíró, történész, egyetemi oktató) hagyatéka: főleg angol, német nyelvű könyveket tartalmaz az újkori világtörténelem témájához kapcsolódóan, pl.: I. és II. világháború, hidegháború, Euró-

„Teljes állományában csaknem 15000 kötet található, amelyek leginkább angol, kisebb részben német és magyar nyelven állnak az olvasók rendelkezésére, főként a társadalom- és a természettudományok területéről”

pa történelme stb. 921 db dokumentumot tartalmaz, melyek a könyvtár online katalógusában kereshetők. Az ISES Alapítványhoz tartozik.

Nemeskürty István (író, művelődéstörténész, irodalomtörténész) letéti hagyatéka*: javarészt irodalomtudományi, irodalomtörténeti, filmtörténeti és -tudományi köteteket tartalmaz. Kb. 2100 db dokumentum tartozik ide, melyek lista alapján kereshetők az FTI honlapján a Különgyűjtemények fül alatt.

Hernádi Gyula (író) hagyatéka*:

magyar és német nyelvű könyveket tartalmaz, melyek javarészt a szociálpszichológia, a szexuálpszichológia, a mitológia, a történelem, kisebb részben az irodalomtörténet és a biográfiák témaköréből kerül ki. Kb. 3700 db dokumentumot tartalmaz. Ezek lista alapján kereshetők az *FTI honlapján* a Különgyűjtemények fül alatt.

Hankiss Elemér (szociológus, filozófus, értékkutató, irodalomtörténész) hagyatéka*: szociológiai és filozófiai művek teszik ki ennek a gyűjteménynek a nagy részét, magyar és angol nyelven. Ezek lista alapján kereshetők az *FTI honlapján* a Különgyűjtemények fül alatt.

Schöpflin György (történész, politológus, volt EP-képviselő) hagyatéka*: ez a gyűjtemény főleg a nacionalizmustörténet- és elmélet, modern kori magyar történelem, Európai Unió, európai identitás, Közép- és Kelet-Európai modern kori történelem, nemzeti kisebbségek története és nemzetiségi kérdés a Kárpát-medencében és Közép-Kelet-Európában témakörökkel foglalkozik. Feldolgozása folyamatos.

Héderváry Klára (volt magasrangú ENSZ alkalmazott) kéziratos hagyatéka*: fotók, kéziratos jegyzetek, személyes levelek, újságcikkek és kivágatok gyűjteménye. Feldolgozása, rendszerezése megtörtént, jelenleg lista alapján kereshető az *FTI honlapján* a Különgyűjtemények fül alatt.

Fejlesztések

2016-ban került két MA-végzettségű könyvtárszakos, friss diplomás könyvtáros – Dóka Henrietta és Takács Eszter – az Intézet alkalmazásába, ahol feladatuk kapta a könyvtár vezetését és fejlesztését a XXI. századi elvárásoknak megfelelően. Az azóta eltelt időben bevezetésre került a már említett Szikla rendszer, telepítve lett az RFID állományvédelmi rendszer, az Intézet kutatóinak és munkatársainak kártyás beléptető rendszer lépett életbe, valamint üzembe került egy önkölcsönző kioszk is, amelynek segítségével a könyvtárból kölcsönözni vágyók ezt önállóan is megtehetik. A könyvtár alapszolgáltatásai is fejlesztésre kerültek, ilyen volt pl. a hagyományos kölcsönzés bevezetése, a könyvtárközi kérések teljesítése, katalógus- és könyvtárhasználati órák tartása, irodalomkutatás, kézikönyvtári és szépirodalmi állomány kialakítása, valamint a folyóirat- és adatbázis előfizetések intézése.

A Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT) adatbázisban is adminisztrátori feladatokat ellátva végzik a könyvtárosok az intézeti ösztöndíjas és állandó kutatók munkájának nyomkövetését és a tudományos munka monitorozását. Az intézet MTMT profilja *ITT* tekinthető meg.

A könyvtár vállalja könyvtárközi kérések teljesítését, valamint szívesen működik együtt más könyvtárakkal is.

Egyéb tevékenységek

Az FTI 2016-tól a könyvkiadás piacán is megvetette a lábát. Kiadói tevékenysége folytán közel 50 db könyvet publikált, valamint társkiadója volt kiemelkedő munkának is. Legújabb megjelenése pedig a Balázs Edit, Katona Attila: Csillóság és katasztrófa című könyv.

A könyvtárosok a kiadói és terjesztési tevékenységekben is aktívan részt vesznek; feladataik közé tartozik a kapcsolattartás a szerzőkkel, olvasó-szerkesztői feladatok ellátása is. Ezen kívül a különböző helyszíneken megrendezett könyvbemutatókon a könyvek árusítása, valamint a publikációs és könyvtári brosrák szerkesztése is munkakörükhöz tartozik.

Az intézet mint kiadó 2021 óta részt vesz az évenként megrendezésre kerülő Ünnepi Könyvhét és a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál rendezvényein is, ezzel is népszerűsítve és terjesztve az intézetben készült tudományos munkát és megjelent kiadványokat.

„Az intézet mint kiadó 2021 óta részt vesz az évenként megrendezésre kerülő Ünnepi Könyvhét és a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál rendezvényein is, ezzel is népszerűsítve és terjesztve az intézetben készült tudományos munkát és megjelent kiadványokat”

Zsoldos-Takács Eszter

A cikk egy korábbi, rövidebb változata megjelent a Vasi Szemle 2021-es különszámában, melynek társszerzői Dóka Henrietta és Tokaji Nagy Erzsébet voltak.